

Lektion 1

Java vs. C++

Java för C++-programmerare, 7,5 h

Syfte: Ge en snabb genomgång av Javas operatörer och datatyper. Det blir främst en repetition eftersom det mesta överensstämmer med C++. Sedan pekas ut andra viktiga skillnader mellan C++ och Java för att underlätta övergången mellan språken..

Att läsa: Inget kapitel i kursboken

Comparison of Java and C++

https://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_Java_and_C%2B%2B

Uttryck

- Beskriver en bearbetning eller jämförelse
- Har alltid ett resultat
- Resultatet har en typ och ett värde
- Beskrivs genom att en operator appliceras på en eller flera operander

5 + 2

```
// Operatörn + appliceras på operanderna 5 och 2  
// Resultatet av uttrycket är av typen int och har värdet 7
```


Sammanfatta Uttryck

- Ett uttryck kan sättas samman av flera uttryck

x = 5 + 2

```
// Operatörn = appliceras på operanderna x och (uttrycket) 5+2  
// Resultatet av uttrycket är av typen int och har värdet 7
```

- Uttrycket har fortfarande ett resultat som kan användas vidare

z = 3 + (x = 5 + 2)

Inga skillnader gentemot C++.

Prioritet Och Associativitet

- För att ett givet uttryck ska alltid ge ett bestämt resultat finns det regler hur ett uttryck ska evalueras
- Prioritering av operatorerna
 - $5 * 6 - 5$ // prioritet
- Tillämpning av associativitet
 - $60 / 6 * 5$ // vänsterassociativitet
 - $a = b = c = 42$ // högerassociativitet
- Med parenteser kan evalueringsordningen bestämmas

```
x = ((a + b) * (c / d)) - 42;
```


Primitivatyper

boolean	boolsk typ
char	16-bitar Unicode
byte	8-bitars heltal
short	16-bitars heltal
int	32-bitars heltal
long	64-bitars heltal
float	32-bitars flyttal
double	64-bitars flyttal

- Samtliga typer är definierade i detalj, vilket innebär att t.ex en `int` alltid är 32 bitar

char

- Ett tecken i Java representeras av ett 16-bits positivt heltal
- Totalt $2^{16} = 65536$ tecken
- Java använder Unicode som teckenset

```
char ch = 'a';  
System.out.println('b');    // skriver ut b  
System.out.println(ch);     // skriver ut a  
System.out.println((int)ch); // skriver ut 97
```

Här ser vi en del skillnader:

- där C++ har en 8-bitars char har Java en 16-bitars Unicode char
- Java har en mer exakt specifikation av antalet bitar för de olika typerna. T.ex. lagras en Java-float i 32-bitar medan en C++-float ska lagras i *minst* 32 bitar.

Wrapper-klasser

- Hantera primitiva typer som objekt
- Finns för samtliga primitiva typer
- Används bl.a. till att konvertera en sträng till en primitiv typ

```
// Konvertera sträng till heltal
String number = "33";
int age = Integer.parseInt(number);

// Konvertera sträng till decimaltal
double pi = Double.parseDouble("3.1415");

// Konvertera heltal till sträng
String s = Integer.toString(age);
```

Java har wrapper-klasser för många primitiva typer:

int	↔	Integer
float	↔	Float
double	↔	Double
boolean	↔	Boolean

En av anledningarna är att Javas kontainerklasser (samlingsklasser) som t.ex. `Vector` och `ArrayList` endast kan ha klasstyper som elementtyp. `ArrayList<Integer>` är OK medan `ArrayList<int>` inte fungerar. Konvertering mellan t.ex. `int` och `Integer` sker i många fall implicit.

Booleska operatorer &&

- && (and)
- Båda operanderna sanna
= uttrycket sant
- Någon eller båda operanderna falska
= uttrycket falskt

```
boolean op1 = true;  
boolean op2 = false;  
boolean and = op1 && op2;
```

op1	op2	op1 && op2
true	true	true
true	false	false
false	true	false
false	false	false

Booleska operatorer ||

- || (or)
- Någon eller båda operanderna sanna
= uttrycket sant
- Båda operanderna falska
= uttrycket falskt

```
boolean op1 = true;  
boolean op2 = false;  
boolean or = op1 || op2;
```

op1	op2	op1 op2
true	true	true
true	false	true
false	true	true
false	false	false

Inga skillnader gentemot C++.

Booleska operatorer ^

- ^ (xor)
- Båda operanderna samma värden
= uttrycket falskt
- Båda operanderna olika värden
= uttrycket sant

```
boolean op1 = true;  
boolean op2 = false;  
boolean xor = op1 ^ op2;
```

op1	op2	op1 op2
true	true	false
true	false	true
false	true	true
false	false	false

Booleska operatorer !

- ! (not)
- Är operanden sann
= uttrycket falskt
- Är operanden falsk
= uttrycket sant

```
boolean op1 = true;  
boolean not = !op1;
```

op1	!op1
true	false
false	true

Inga skillnader gentemot C++.

Aritmetiska Operatorer

■ Operatorer

Operation	Operator	Java	Algebra
addition	+	m + 2	m + 2
subtraktion	-	m - 2	m - 2
multiplikation	*	m * 2	2m, m · 2
division	/	m / 2	$\frac{m}{2}$
modulus	%	m % 2	m modulo 2

■ Prioritet

Prioritet	Operator
1	()
2	* / %
3	+ -

■ Heltalsdivision resulterar i ett heltal

```
3 / 2      → 1      // Heltal
3.0 / 2.0  → 1.5    // Decimaltal
3 / 2.0    → 1.5    // Decimaltal
3.0 / 2    → 1.5    // Decimaltal
```

Inkrementeringsoperatorer

■ Används för att öka eller minska ett värde med 1 (++, --)

Start	Uttryck	Operation	Tolkning	Resultat
int j = 0, k = 0;	j = ++k;	prefix	k = k + 1, j = k;	j är nu 1 och k är 1
int j = 0, k = 0;	j = k++;	postfix	j = k, k = k + 1	j är nu 0 och k är 1
int j = 1, k = 1;	j = --k;	prefix	k = k - 1, j = k	j är nu 0 och k är 0
int j = 1, k = 1;	j = k--;	postfix	j = k, k = k - 1	j är nu 1 och k är 0

■ Använd först k, öka det sedan

■ Öka först k, använd det sedan

Inga skillnader gentemot C++.

Tilldelningsoperatorer

- = tilldelar ett värde till en variabel
- Kan kombineras med andra vanliga operatorer

Operator	Typ	Exempel	Tolkning
=	Vanlig tilldelning	m = n;	m = n;
+=	Addition, sen tilldelning	m += 3;	m = m + 3;
-=	Subtraktion, sen tilldelning	m -= 3;	m = m - 3;
*=	Multiplikation, sen tilldelning	m *= 3;	m = m * 3;
/=	Division, sen tilldelning	m /= 3;	m = m / 3;
%=	Rest, sen tilldelning	m %= 3;	m = m % 3;

Jämförelseoperatorer

- Används för att jämföra variabler och uttryck med varandra
- Resultatet är av typen boolean
- Används normalt i testuttryck för att styra flödet i ett program

```
if (x >= 0)
    System.out.println("x är större än eller lika med 0");
if (x != -1)
    System.out.println("x har inte värdet -1");
```

Inga skillnader gentemot C++.

Jämförelseoperatorer

- Används för att jämföra variabler och uttryck med varandra
- Resultatet är av typen boolean

Operator	Typ	Exempel	Resultat
<	mindre än	5 < 10	true
>	större än	10 > 10	false
<=	mindre än eller lika med	11 <= 10	false
>=	större än eller lika med	10 >= 10	true
==	lika med	5 == 5	true
!=	ej lika med	5 != 5	false

Prioritet

Prioritet	Operator	Typ
1	()	paranteser
2	++ --	ökning, minskning
3	* / %	multiplikation, division, modulus
4	+ -	addition, subtraktion
5	< > <= >=	mindre-, större än (eller lika med)
6	== !=	är lika med, skiljt ifrån

- Använd parenteser för att tydliggöra

Inga skillnader gentemot C++.

Implicit Typkonvertering

```
int i = 13;    // automatisk "cast"  
double d = i; // ok, double rymmer en int  
short s = i;  // fel, short rymmer inte en int
```

- När två olika typer ingår i ett uttryck, konverteras automatiskt den mindre typen till den större **innan** uttrycket beräknas

```
int i = 3;  
double d = 2.0;  
double answer1 = i / d;  
// 3 / 2.0 → 3.0 / 2.0 → 1.5  
int answer2 = i / d; // fel, går ej
```


Explicit Typkonvertering

```
long j = 13;           // påtvingad "cast"  
int i = (int)j;        // long (64 bit) → int (32 bit)  
double d = 3.1415;  
float f = (float)d;    // Kan tappa precision!!  
int i2 = (int)d;       // Tappar decimaldelen
```

- Ett flyttal som typas om till en int tappar sin decimaldel (3.14 blir 3)
- Ett större flyttal som typas om till ett mindre tappar i precision
- Ett större heltal som typas om till ett mindre kapar bort de högsta bitarna

Java använder den gamla C-syntaxen, (`new type`), för att göra ett typecast men saknar motsvarigheter till operatorerna `static_cast`, `reinterpret_cast` och `const_cast` i C++.

Åtkomst (scope)

- Inom en klass begränsas variablers åtkomst av blocken

```
public void minMetod()
{
    int x = 99;
    int a = 3;
    if (x < 100)
    {
        int b = x++; // ok, x nås härifrån
        int c = a;   // ok, a nås härifrån
    }
    System.out.println(b); // ERROR b nås ej!
    System.out.println(x); // ok, x nås härifrån
}
```

Inga skillnader gentemot C++.

Flödeskontroller

Typ	Konstruktioner
Villkor	if-else switch
Iteration	while do-while for
Avbrott	break continue return

Alla kontrollstrukturer från C++ fungerar med samma syntax i Java:

- alla konstruktioner med if och else
- switch
- for
- while
- do – while
- break
- continue
- return

I Java finns dessutom en förenklad typ av for-sats, mer om den i samband med Collections.

Andra viktiga skillnader mellan Java och C++.

I Skansholms ”Java direkt med Swing” eller Schildts ”Java: the Complete Reference” finns ingen bra beskrivning av skillnaderna mellan språken. Ett antal viktiga skillnader finns beskrivna här nedan. Om du vill fördjupa dig utöver detta så kan du söka på nätet. En sökning med ”Java C++ differences” eller ”Java C++ comparison” ger mängder med träffar.

Java är till skillnad från C++ ett *rent* objektorienterat språk. Det har alltså inga fristående funktioner. Mycket av inbyggda enkla typer och syntax har hämtats från C++ så därför känns Java-kod ändå väldigt bekant för en C++-programmerare.

Terminologi

- Det som kallas datamedlemmar i en C++-klass motsvaras i Java av **instansvariabler** (unika värden för varje instans).
- Statiska datamedlemmar i C++ motsvaras i Java av **klassvariabler** (gemensamma för alla instanser av klassen).
- Medlemsfunktioner i C++ motsvaras av **metoder** i Java.

Klasser, objekt och metoder

Java har liksom C++ inbyggda enkla typer som inte är klassbaserade, det är framförallt de numeriska typerna `int`, `float`, `double` m.fl. men även den booleska typen `boolean`. Variabler av dessa typer kan skapas lokalt inom ett block `{...}` precis som lokala variabler i C++ som har lagringsklass `auto`. Alla *klassinstanser* (objekt av klasstyp) i Java måste däremot allokeras med hjälp av operatoren **new**. I C++ kan även klassinstanser skapas som lokala objekt på stacken men det går alltså inte i Java. T.ex. finns i Java klassen `String`. Följande kod allokerar en `String` med namnet `myString`:

```
String myString;           // "referens" till en String
myString = new String();    // Alltid anrops-parantser...
```

eller

```
// deklaration och tilldelning
String myString = new String();
```

Observera att parenteser för metoanrop måste finnas även om inga argument skickas med till konstruktorn. Ett objekt som skapats med `new` lever automatiskt så länge det används, dvs så länge det refereras från något annat objekt i programmet. När det inte längre behövs kommer det så småningom automatiskt att deallokeras genom den inbyggda ”garbage collection”-mekanismen. Java saknar motsvarighet till operatoren `delete` i C++.

I Java finns inga fristående funktioner, endast metoder inom klasser. Det närmaste man i Java kommer fristående funktioner är statiska metoder. I C++ startar exekveringen i en fristående `main`-funktion medan Java startar exekveringen i en

statisk main-metod i någon klass. En Java-version av ”Hello world” kan se ut på följande sätt:

```
public class HelloWorld {  
    public static void main(String[] args) {  
        System.out.println("Hello world!");  
    }  
} // Inget semikolon!
```

Observera: inget semikolon efter den avslutande krullparentesen.

I C++ har vi operatoren `::` som ”scope resolution operator” medan Java använder en punkt, . .

En klassmetod (statisk funktion) kan ju anropas utan att någon instans av klassen finns och i Java görs det alltså med `Klassnamn.metodnamn()` ;

Referenser (och pekare...)

I all dokumentation till Java sägs att språket saknar pekare och att accesser till objekt görs via referenser. Man brukar även säga att parameteröverföring vid metदानrop sker genom ”pass-by-reference”. Tyvärr är detta en missledande beskrivning som inte stämmer överens med det allmänt vedertagna innebörden av begreppet referens, t.ex. som det används i C++, och måste betraktas som ett misstag av Sun Microsystems som skapat språket. **All** parameteröverföring i Java är i verkligheten av typen ”pass-by-value”. Det innebär att de aktuella parametrarna (argumenten) vid metदानrop *kopieras* till motsvarande formella parametrarna (dvs. de parametrar som man har definierat i metodhuvudet). Problemet för en C++-programmerare är att Javas referensbegrepp inte motsvarar det referensbegrepp som används i C++.

I C++ (och de flesta andra språk) är en referens ett *alias* för ett objekt, dvs. referensen motsvarar det ursprungliga objektet och förändringar av referensen förändrar det ursprungliga objektet. Det som kallas referens i Java är snarare vad vi i C++ kallar en pekare fast den är begränsad till att bara peka på ett objekt. Operatorerna för dereferens- och adressoperatorer (`*` respektive `&`) i C++ är avsiktligt borttagna från Java.

Om vi återgår till koden

```
String myString;  
myString = new String();
```

är alltså `myString` egentligen en `String`-pekare, fast vi kallar det för en referens i Java.

För att mer konkret visa vad detta kan innebära ska vi studera C++-funktionen

```
void swap(MyClass &a, MyClass &b) {  
    MyClass tmp = a;  
    a = b;  
    b = tmp;  
}
```

Vi definierar två objekt,

```
MyClass x(10), y(20);
```

Efter anropet `swap(x, y)` finner vi att `x` och `y` har bytt innehåll.

Om vi gör en motsvarande statisk Java-metod (i klassen `MyClass`),

```
static void swap(MyClass a, MyClass b) {  
    MyClass tmp = a;  
    a = b;  
    b = tmp;  
}
```

och sedan definierar objekten

```
MyClass x = new MyClass(10);  
MyClass y = new MyClass(20);
```

och gör anropet `MyClass.swap(x, y);`

kommer vi att finna att `x` och `y` har samma innehåll efter anropet som före. Det som har hänt är att de formella parametrarna (pekarna) `a` och `b` har bytt värden med varandra men att det inte har påverkat de aktuella parametrarna (argumenten) `x` och `y`.

Alltså: när det i Java talas om ”reference” och ”pass-by-reference” underlättar det ibland att tänka ”pointer” och ”pass-by-value”.

Om du vill fördjupa dig i detta kan du studera ”Java is Pass-by-Value, Dammit!” (<http://javadude.com/articles/passbyvalue.htm>).

Dynamisk bindning

Eftersom både Java och C++ är fullfjädrade objektorienterade språk implementerar de dynamisk bindning. C++ aktiverar dynamisk bindning för en medlemsfunktion med nyckelordet **virtual** i klassdefinitionen. Anrop via referens eller pekare binder då anropet till den implementation av medlemsfunktionen som det aktuella objektet har. Detta sker under runtime och därför kallas det även ”late binding” till skillnad från statisk bindning som sker redan vid kompileringen.

Skillnaden mellan Java och C++ är att i Java är den dynamiska bindningen aktiverad som default utan att något speciellt nyckelord används. För att *förhindra* att en metod kan omdefinieras i deriverade klasser används nyckelordet **final**.

Arv

I Java uttrycks arv med nyckelordet **extends**.

Ex.

```
class JavaBase { // Base class
...
}

class JavaDerived extends JavaBase { // Derived from JavaBase
...
}
```

Abstrakta klasser

För att göra en klass abstrakt (ej möjlig att instansiera) i C++ ska minst en medlemsfunktion vara "pure virtual" vilket åstadkoms genom att den "nollas" i klassdefinitionen.

Ex. C++

```
class AbstractCppClass {
public:
    virtual void pureVirtualFunc( ) = 0; // pure virtual
    virtual void virtualFunc( ) {...} // virtual
};
```

I Java finns nyckelordet **abstract** som används för att kvalificera både klasser och enskilda metoder som abstrakta.

Ex. Java

```
public abstract class AbstractJavaClass {
    public abstract void abstractMethod( ); // abstract
    public void method( ) {...} // inte abstract
}
```

Interface och arv

Nyckelordet **interface** i Java motsvarar en C++ - klass som endast definierar "pure virtual functions" utan några implementationer.

Ex. C++

```
class CppInterface {
public:
    virtual void func1( ) = 0;
    virtual void func2( ) = 0;
    . . .
};
```

Ex. Java

```
interface JavaInterface {
    public void method1( );
    public void method2( );
    . . .
}
```

Konstruktionerna med interface och tillhörande nyckelord **implements** i Java är nödvändiga **eftersom Java inte tillåter multipelt arv**. Om Java-klassen `MyJavaClass` ska ärva klassen `JavaBase` och samtidigt implementera interfacet `JavaInterface` blir koden

```
class MyJavaClass extends JavaBase implements JavaInterface {
    . . .
}
```

Motsvarande kod i C++ blir

```
class MyCppClass : public CppBase, public CppInterface {
    . . .
};
```

Definition vs Implementation

I Java, till skillnad från C++, kan inte klassdefinition separeras från implementationen av klassens metoder, hela implementationen skrivs i klassdefinitionen i .java-filen.

include i C++ --> import i Java

I Java finns det inga header-filer att inkludera eftersom ingen uppdelning görs mellan definition och implementation. Istället använder man nyckelordet **import** i början av en fil för att få tillgång till existerande samlingar av klasser. En sådan samling kallas en **package** (reserverat ord), eller paket på svenska.

Strömmar

De fördefinierade stream-objekten `cout`, `cerr` och `cin` i C++ motsvaras i Java av objekten.

`System.out`, `System.err` respektive `System.in`.

Dynamisk typomvandling

I Java används operatoren `instanceof` för att under runtime testa om ett objekt är av en viss typ så att ett 'downcast' i en klasshierarki kan göras på ett säkert sätt.

Motsvarigheten i C++ är operatoren `dynamic_cast<new type>(argument)`.